

CIĘCZESTOCHOWSKI

Polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki
Poświęcony sprawom miejscowym oraz
IA DĄBROWSKIEGO **CENA 3 kop.**

CENA PRENUMERATY
za miejscowych i zamiejscowych:
Rocznik   Rb. 6.—
Półrocznik   "   3.—
Kwartalnie   "   1.50
Miesięcznie   "   50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Aleja II № 28, telefonu № 50, skrytka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Dziennik-Częstochowa”.
Redakcja otwarta tylko w dni powszednie od godz. 6-jej do 7-jej wieczorem.
Administracja w dni powszednie do godz. 6-jej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-jej rano.
Prenumeraty i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.
Rekopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

CENA OGŁOSZENIA:
Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadcielano za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz

Reprezentantem „Dziennika Częstochowskiego” na Sosnowiec i Zagłębia Dąbrowskie jest **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Gabinet dla massażu
i gimnastyki leczniczej,
pod kierunk. miejsc. D-rów, przy Instytucie Gimnastyki i Feczunku St. KIFFEFA, w Częstochowie II Aleja № 30. Gimnastyka i feczunek oddzielnie od 9 rano do 9 wieczór. Komplet dy. Pań. Panów i dzieci, Filja w Busku. 878-30-8

Kalendarzyk.
D. 22 Października.
Imiona chrześcijańskie: dzień Korduli i Alojzji, Justo Romana.
Imiona słowiańskie: dzień Przebysława, Jarka Władimira.
Wschód słońca g. 6 m. 34, zachód g. 4 m. 55.
Dni historyczne: 1477. Powrotny bunt mieszkańców Nowogrodu.

Najwyższy Ukaz

(Telegram Agencji Petersb.)

Najwyższy Ukaz Imienny do senatu o zniesieniu niektórych ograniczeń w prawach obywateli wiejskich i osób innych byłych stanów opodatkowanych:

Wielka reforma d. 19 lutego r. 1861 porządkująca miliony obywateli wiejskich dla życia ogólnoobywatelskiego dała początek stopniowemu zrównaniu włościan w prawach z pozostałą ludnością państwa. Obecnie, w następstwie manifestów Naszych z dnia 6 sierpnia i 17 października roku szesnego, które wzwały ludność wiejską do udziału w prawodawstwie, wypada wykonać mądre zamierzenia Cesarza-Owobodiciela na zspowiedzianych przez Nas zasadach wolności obywatelskiej i równości wobec prawa wszystkich poddanych rosyjskich.

W tym celu wespółzrednie z innymi środkami prawodawczymi, podlegającą gruntownej rewizji istniejące prawa, określające porządek urzędzenia miejscowego zarządu i sądu, potrzebne do tego projekty prawa są przygotowywane i będą wniesione do Dumy państwowej niezwłocznie po jej zwołaniu, a, niezależnie od tego, co do włościan i osób innych byłych stanów opodatkowanych w prawie utrzymały się jeszcze niektóre oddzielne ograniczenia, nie odpowiadające prawom zasadniczym i ogólnemu duchowi manifestów z dnia 6-go sierpnia i 17 października 1905 r., a które w części utraciły już swoje pierwotne znaczenie, z powodu zmian solidarnego poręczenia i opłat wykupnych.

Usuwamy za potrzebne obecnie zniesić takie ograniczenia i zatwierdziwszy przedstawiony Nam w tej sprawie osobny dziennik Rady ministrów na zasadzie artykułu 87-go zbroń praw państwa wydania w r. 1906, reklasujemy:

1) przysnać wszystkim poddanyim rosyjskim bez względu na ich pochodzenie, z wyjątkiem obojeplemieńców (Zb. pr., t. 9, wyd. 1899 r., praw. art. 762) równe w stosunku do

służby państwowej prawa, w zastosowaniu do takich praw osób -tann szlacheckiego, ze zniesieniem wszystkich osobnych przywilejów do zajmowania nadawanych przez rząd niektórych posad zależnie od pochodzenia stanowego.

2) Uwolnić obywateli wiejskich i osoby innych byłych stanów opodatkowanych:

a) od składania przez nie wyroków gminnych uwalniających przy wstępowaniu do służby i na służbę cywilną, tudzież od spełniania osobistych powinności naturalnych i od penienia służby publicznej przez cały czas przechodzenia kursu w szkołach lub pozostawania tych osób na służbie cywilnej;

b) od potrzeby składania przy wstępowaniu do duchowieństwa świeckiego albo przy wstępowaniu do klasztoru uwolnienia z gminy, zgody izby skarbowej i pozwolenia gubernatora.

3) Znieść obowiązujące wyłączenie obywateli wiejskich i osób innych stanów opodatkowanych z gminy: a) przy wstępowaniu ich na służbę cywilną; b) przy obdarzaniu ich rangą; c) przy otrzymywaniu orderów i znaków odznaczenia; d) przy ukończeniu kursu w szkołach; e) przy otrzymywaniu stopni i tytułów naukowych, tudzież f) wogóle przy nabywaniu przez nich wyższych praw stanu, pozwalając tym osobom pozostawać członkami swoich gmin, korzystając do chwili dobrowolnego wystąpienia z nich lub przeniesienia ich odpowiedzialnie do nabytych przez nich praw do innej gminy stanowej, ze wszelkimi przywiązaniem do należenia do swoich gmin prawami, oraz spełniając odpowiedzialnie obowiązki, przyczem do kompetencji kar i następstw, oznaczonych dla przestępnych czynów, wspomniane osoby podlegają na równi prawom istniejącym co do tych wyższych stanów lub tytułów, których prawa te osoby nabyły.

(D. c. n.)

Wybory do Dumy.

PETERSBURG, 21 TAP. Do gubernatorów rozesłany został telegram okólnikowy treści następującej:

„Proszę wydać rozporządzenie o jak najszybszym ułożeniu i opublikowaniu przez odnośne instytucje list osób posiadających prawo udziału w wyborach do Dumy państwowej i przedsięwziąć środki ku temu, aby ogłoszenie list powiatowych właścicieli ziemskich i wyborców wiejskich, z wyjątkiem korzystających z prawa osobnej reprezentacji,—ukończono zostało nie później niż 10/23 października r. b.

Proszę polecić instytucjom i osobom wskazanym w artykule pierwszym instrukcji z d. 17 grudnia r. z., aby niezwłocznie zakomunikowały organizacjom układającym listy wymienione w tym artykule informacje, i wskazać im dotychczas wnoszenia deklaracji o prawie udziału w wyborach, jak również te wyjaśnienia senatu rządzącego, które również nastąpiły.

O prawie oddzielnych kategorii właścicieli do udziału w wyborach nastąpi komunikat dodatkowy.

Prezes Rady ministrów Minister spraw wewnętrznych.

STOLYPIN.

Wyjaśnienia wyborcze.

PETERSBURG, 20 TAP. Z powodu zastosowania ustawy o wyborach do Dumy państwowej senat, wyjaśniając ustawę tę, postanowił:

1) Na pełnomocników zebrań gminnych do udziału ich w zjazdach wyborczych mogą być wybierani tylko właściciele, właściciele domów.

2) Robotnicy w fabrykach i zakładach przemysłowych, biorący udział w wyborach do Dumy w porządku osobnym przez Ukaz z dnia 24-go grudnia 1905 roku ustanowiony, poza warunkami cenzusu majątkowego — nie mogą jednocześnie uczestniczyć w tych wyborach również w okręgu wyborczych miejskim lub w zjazdach powiatowym właścicieli ziemskich, wyborców wiejskich czy też pełnomocników gminnych.

3) Włościanie, którzy przy pomocy Banku włościańskiego nabyli grunta zarówno w składzie gromad wiejskich, jak i pojedynczo osobliście uczestniczą w wyborach do Dumy na zasadach ogólnych, ustanowionych dla włościan, t. j. w składzie zgromadzeń wiejskich i gminnych i nie mogą być zapisywani z tytułu własności tych gruntów do list wyborczych właścicieli ziemskich powiatowych.

4) Kozacy małorosyjscy, jak również baszkirowie i mieszkańcy wsi innych nazw, władający pierwsi kozackimi a drudzy baszkirskimi gruntami, uczestniczą w wyborach do Dumy na zasadach ogólnych, ustanowionych dla włościan, t. j. w składzie zgromadzeń wiejskich gminnych i nie mogą być zapisywani z tytułu własności tych gruntów do list wyborczych właścicieli ziemskich powiatowych.

Telegramy.

PETERSBURG, 21 TAP. Otwarty został zjazd grupy „centrum rady państwowej”. Członków zjazd liczy pięćdziesiąciu.

PETERSBURG, 20 TAP. Generał major Piwinow mianowany został akmolinińskim gubernatorem.

MOSKWA, 21 TAP. W uniwersytecie odbył się wiec ogólny studentki. Po odczytaniu referatu o celu zgromadzenia, obecni, których obliczono na parę tysięcy, pragnąc uniknąć konfliktu i rozbięcia wiecu przyjęli rezolucję, na mocy której obey ludzie nie będą wpuszczani do uniwersytetów. Postanowione są rzędzić pewną kontrolę biletową.

MOSKWA, 21 TAP. Wyszedł tu pierwszy organ, poświęcony sprawom wyłączenia studentkim. Wychodzić będzie dwa razy na tydzień.

KJÓW, 21 TAP. Dziś zamknięty został zjazd „ludzi rosyjskich”.

BERLIN, 21 TAP. Opinia publiczna z wielkim zainteresowaniem zapatruje się na sprawę zamierzonego utworzenia nowego gabinetu we Francji, zwłaszcza z punktu widzenia stosunków francusko-niemieckich.

Według wiadomości dziennika „Post”, Ciemencan nie jest wrogiem Niemiec i nie należy bynajmniej do wyobraźców polityki rewolucyjnej. Ciemencan jest, być może, nie do końca politycznym, w tym rozumieniu, któryś, wynikający z przytoczonych stosunków z Niemcami.

PARYŻ, 21 TAP. Władze francuskie, Bourgeois, Ciemencan zamierzają zaproponować objąć tęk spraw zagranicznych Taillierandowi

Wykonawca: pozaniki, figury, peruty, etarże, roboty przy budowlach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzemieślniczym, jak również roboty artystyczne, w szczególności w zakresie dekoracji wnętrz i meblarstwa. Zakład podejmuje także roboty artystyczne, w szczególności w zakresie dekoracji wnętrz i meblarstwa. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Dany przysięgnięty.

Zakład Artystyczny Ezebiarsko-Kamieniarski Kruszyński i Proszowski w Częstochowie.

tekę kolonii—Pichonowi, tekę ministra sprawiedliwości—socjaliście Viviani.

PARYŻ 21 TAP. Horyzont polityczny zachmurzył się nieco, wskutek doniesień o wzrastającym ruchu antyfrancuskim na granicy marokkańskiej.

Cyklon.

NEW-JORK, 21 TAP. Cyklon szalejący nad wyspami zachodnio-indyjskimi zniszczył parostatek w pobliżu Miami, zginęło dwadzieścia robotników portowych. We czwartek morze pochłonięto wyspę Egijon, zginęło 250 osób, w pobliżu Akajutia zatonął statek wojenny. Szkoły wyneszą mijony.

Zatonienie statku.

WŁADYWOSTOK, 21 TAP. Wczoraj o godzinie 10-ej rano naleający do Towarzystwa żegluga morskiej parostatek „Bariagin”, który wyszedł ząd o godzinie 7-ej rano do Rieczycy natrafił na minę, która uderzywszy w spodnią część okrętu wyrwała ją prawie, po czym statek w przebiegu dwóch minut poszedł na dno. Zginęło około dwustu ludzi, ocalał według pogłosek, tylko jeden.

Bombi.

KUTAIS 21 TAP. Oficjalny korespondent donosi: Na przechodzącego ulicą komisarsza Elczybkie-wa, trzech nieznanymi ludźmi dali z tyłu parę strzałów rewolwerowych. Komisarsz został aniony śmiertelnie, kiedy towarzyszący mu policjant: począł ostrzeliwać się, rzucono bombę której kawałki ranili ciężko rotnistrza i policjanta.

KUTAIS 21 TAP. Od wybuchu bomby rzuconej w centrum miasta zabity został komisarsz Elczybkie-wa i raniony policjant. Sprawca zamachu zbiegł.

JEMZAWETPOL 21 TAP. W nocy na stacji Młodym jakiś człowiek rzucił bombę do pokoju dyżurnujących żandarmów. Dwóch żandarmów zostało ciężko rannych, trzech lekko. Sprawca zbiegł.

Katastrofa Kolejowa.

WŁADYWOSTOK, 21 TAP. W nocy w pobliżu stacji nastąpiła katastrofa z pociągiem, który wykołosił się. Są ofiary.

Sprawy katastrofy oczywiście mieli na myśli pociąg pociągowy, który ocalał dzięki pewnemu opóźnieniu się.

Napad na pocztę.

LIPNO, 21 TAP. Na drodze do Włocławka dokonano napadu na pocztę. Zabity został pocztmistrz i sześciu konwojujących dragonów oraz podoficer. Pieniądze ocalały. Napastnicy zabrali przes emitykę blankiety i przekazy. Jeden z zabitych bandytów zabrany został przez towarzyszy.

Podczas wymienionych strzałów raniony został przejeżdżający patrol.

Rabunki.

JUZÓWKA, 21 TAP. Na kasjera z kopalni Kamińskiej, który powracał z kancelistą ze służby napadło dziesięciu ludzi uzbrojonych, którzy raniąc kasjera, porwali 9,950 rb. i odstrzelili się zbiegli. Jeden z napastników raniony.

MANCHESTER, 21 TAP. Wczoraj dokonano rabunku w biurze pocztowym. Kiedy naczelnik biura obliczał kasę, rzucił się nań jakiś człowiek uzbrojony, który porwał leżące w ziocie 80 funtów sterlingów i zbiegi w oczach publiczności.

O kradzież broni.

MINSK, 21 TAP. Podczas badania przez sąd wojenny sprawy o kradzież z niewiększego składu wojskowego, wyszło na jaw, że oprócz skrzyń z nabojami, skradziono także 200 karabinów.

Kradzież zorganizowała niewiększa organizacja „Bundu” przy współudziale zbiegłego z pułku szeregowca. Oskarżonych dwunastu, w ich liczbie dwóch podoficerów i dwóch szeregowców. Wszyscy czterej oraz czterech cywilnych zostali uwięzieni.

Czterech zaś, którzy wywołili skradzioną broń z Mińska skazanych zostało na karę więzienia na czas od półtora roku od dwóch z półtora lat.

Za podpalenie.

MITAWA, 21 TAP. Rozstrzelani zostali w powiecie windawskim dwaj notoryczni podpalacze, bracia Treimann.

Naczelnik Londangenskiego oddziału podał do wiadomości, że w ramie pierwszego wypadku podpalenia, gmina zmuszona będzie wystawić pogorzelcom na swój koszt nowe wybudowania z własnych materiałów leśnych.

Rewizje.

MOSKWA, 21 TAP. Dokonano rewizji w lokalu redakcji „Nowyj Put”.

Okup.

DERBENT, 20 TAP. Wzięty do niewoli przez grasujących w okolicy bandytów przemysłowiec rybny Martawicki, wypuszczony został na wolność za okupem 10,000 rb. W ostatnich dniach bandyci aprowadzili przemysłowca rybnego, Wiszniewskiego.

B. ezłonkowie dumy.

SUŁDZA 21 TAP. Zarząd powiatowy otrzymał rozporządzenie, wydane przez kurskiego gubernatora o wyłączenie ze składu radców byłego członka Dumy księcia Dolgorukowa.

NOWINY.

Częstochowa.

Zawiedzenie. Otrzymałmy następujące zawiadzenie od Redakcji „Tygodnika piotrkowskiego”: „Zawiadamy niniejszym naszym czytelników, że na mocy rozporządzenia general-gubernatora warszawskiego, generała Skalona, z dnia 15 br. za № 18821, Tydzień Piotrkowski* został z powodu szkodliwego kierunku na cały czas trwania stanu wojennego zawieszony”.

Z miasta. W ostatnich czasach baczną uwagę na nieporządku w podwórkach domów częstochowskich zwróciła policja tutejsza, na wwołując właścicieli do utrzymywania czystości.

Ses nowice.

Wybery. Pełnomocnikami z miasta Skosnowca do piotrkowskiego Towarzystwa Kredytowego wybrani zostali pp.: Malinowski i Potok.

Napad i zabójstwo. W sobotę o godzinie 6-ej wieczorem, w Dąbrowie kilku bandytów napadło na trzech mężczyzn, celem rabunku.

Napadnięci zaczęli się bronić. Bandyci jednego z napadniętych Herowicza, lat 33, poranili, dwóch zaś zabili.

Jeden z zabitych jest chrześcianinem, drugi żydem.

Z różnch stron.

Z Łodzi. W sobotę wieczorem kilku wystrzelami z rewolweru przez nieznanych ludzi około gmachu poczty zabity został były wachmistrz żandarmerji Antonow. Na odos strażalów wybiegli z poczty żołnierze i chcieli strzelić w ulicę przejazd i Widzewską, ale powstrzymał ich od tego przechodzący oficer.

Na mocy ogłoszenia policmajstra łódzkiego, w poniedziałek mają być zamknięte wszystkie szkoły i biblioteki, założone przez Macierzy szkolną i Towarzystwo krzewienia oświaty, a tej racji że nie uzyskano na nie pozwolenia władzy. Ogół tutejszy jest przekonany, że rozporządzenie to będzie obalone w drodze apelacji do władz wyższych, podobnie, jak senat znosił beaprawne utrudniania, stawiane Macierzy w niektórych guberniach co do jej ulegalizowania.

Rządzą domów Gampego w Karolewie pod Łodzią, za brak dozoru nad temi domami, z których nieznanymi dali kilkanaście strażalów do przechodzącego patrolu, skazano na dwa miesiące więzienia.

W fabryce Gustawa Schrejera w sobotę po południu wynikła bójka pomiędzy robotnikami narodowcami a socjalistami. Kilkanaście osób z obu stron odniosło rany. Właściciel zamknął fabrykę na czas nieograniczony.

Gdy niewolnicy zstapia do grobów...

— Wielki prorok i największy w świecie wódz, Mojżesz, siedział w swym szałasie pogrążony w smutku i czarne myśli, niby piactwo słowrótno, całą chmurą, snuty się w jego głosie.

Bo i naprawdę miał się nad csem zamyślać.

Wokoło, jak okiem sięgnąć — pustynia. W matych oszaczach, w ciasnych szatachach, zczerniałych od kurzu i śrącego piasku pustyni, pędził tytot, przeklińając swój los, — lud izraelski. Drapieżne bestje ani w dzień, ani w nocy nie dawały spokoju; dzikie ludy, otaczające obóz ze wszystkich stron, dokonywały bezustannych napadów, na ten naród nieliczny, co persuchi jarzmo niewoli.

Als gorsi nad bestje drapieżne, gorsi nad dzikie ludy, byli starcy izraelscy.

Niby plecia, niby rdsz, trawili eni młodą jeszcze się narodu. Gnani niewolnicy, nie rozumiali dążeń młodszego narodu do wolności.

Gnani ich, przywycieczono giąd się pod cieżami kijów egipskich, nie mogły już wyprostować się hardo.

W ich tchórzliwych sercach, oddawna już nie było miejsca na nadzieję, gdyż zamieszkała w nich całkowicie uległość niewolnika. I cieżki przychodzili ci starcy postawili i spartili do smaku wielkiego Mojżesza i żądali:

— Prowadź nas z powrotem do Egiptu! I nępał się ogień, w oczach proroka;

zaczekał groźnie swe pięści, i odpowiadał z desparacją:

— Kiedy was zaprowadzić mam, nieszczętni? Przecieżście tam byli niewolnikami!..

— Als nie byliśmy tam głodni! — odrzekli ponuro.

I nie mogli znaleźć słów wielki prorok Mojżesz, aby przekonać starców izraelskich, że wolność, to coś wyższego nad tytość żołądka, że nie powinien górować żolądek nad głową i sercem, gdyż byli oni niewolnikami, urodzonymi w niewoli i prócz tego ślepi od urodzenia. A czyliż ślepcem można dać poznać złoty kolor promieni słońca?

Niekiedy przychodzili do niego także młodzieńcy. Włosy mieli junacko rozwichrzono na głowach. Oczy ogniem pałaly. Młodzieńcy si żądali:

— Wodsu! Prowadź nas napród! Wyprostowała się postać potężnego wodza. Z lubością wpił się swym orlim wzrokiem w pałające męstwem oczy młodzieńców. Als wkrótce przygłose spojrzeńce proroka i spytał smutnie:

— Inżi was takich znajduję w obozie izraelskim, dzieci moje! Czyż już nauczyły się wasze ręce, trzymające dotychczas rydło, dzierżyć miecz? Czyście się już nauczyli godzić we wroga?

I młodzieńcy opnieili swe głowy na dot i odcedziły ze wstydem.

Wtedy Mojżesz padał twarzą na ziemię i błagał Niebiosa, aby zstąpił mu rozum i moc, aby udzielił mu swej łaski w tych ciężkich czasach. Als Niebiosa były ginche na błaganie proroka i woda...

W nocy, gdy umilkły halasy dzienne i smutny kłętyc ukanał się w górze, Mojżesz opozował swój smutek, odchodził od niego na paręset kroków i modlił się gorąco.

Obóz spał, ale czuwał jego wódz. S-rece jego rwało się w kawały i izy zraszaly chłodny piasek. Als milczało niebo i zmęczony walką wewnętrzną, powracał nad ranem do szalasu, wielki prorok.

Tak przemienęły trzy dni.

Czwartego dnia do Mojżesza znów przysali najstarsi w izraelu i znou groźnie żądali:

— Prowadź nas z powrotem do Egiptu!

— Pod kije i w kajdany? — zapytał s-goryczy Mojżesz.

Starcy zaś odparli ze złością:

— Lepsze są kije i kajdany egipskie, niż śmierć. Nie chcemy umierać w tej pustyni! Chcieli mówić coś jeszcze, ale prorok wyprostował się hardy i silny, jak law. Pocał, że Niebiosa usłuchały go wrzeszcze i daly mu moc i rozum.

I zagrzmiał donośny głos wielkiego proroka i największego w świecie wodza:

— Wy nie chcecie umrzeć tu w pustyni, starcy, lecz, mówię wam, iż nie zobaczycie nigdy ziemi obiecanej, ponieważ zatruliście ją w swym zgnitym oddechem niewolnika. I w tej pustyni umrzecie, gdyż w krainie wolności nie będzie ani jednego niewolnika. Umrzecie więc w tej pustyni, i kości wasze rozmosą szakale, tak samo tchórzliwi, jak wy. A wejda wraz ze mną do ziemi obiecanej ci tylko, którzy zdolni są mięnie ścierać się z wrogiem, a nie giąć przed nim swych karków. Idźcie i powiedzcie o tem krzalowi!

Czterdzięci lat czekał wielki prorok i wódz, zanim ci starcy — niewolnicy legli w mogiłach.

Dopiere wtedy, do stami obiecanej, wznosił odrodzony lud izraelski.

(Z rosyjskiego, Swoboda i Żyć)